

Sygn. akt II Ca 843/13

POSTANOWIENIE

Dnia 19 grudnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Świdnicy, II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Barbara Nowicka

Sędziowie: SO Jerzy Dydo

SO Małgorzata Mróz

Protokolant: Violetta Drohomirecka

po rozpoznaniu w dniu 19 grudnia 2013 r. w Świdnicy

na rozprawie

sprawy z wniosku **M. M.**

przy uczestnictwie (...) **SA w W.**

o przyjęcie oświadczenia o uchyleniu się od skutków prawnych niezłożenia oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku

na skutek apelacji wnioskodawcy

od postanowienia Sądu Rejonowego w Wałbrzychu

z dnia 18 lipca 2013 r., sygn. akt I Ns 332/13

po s t a n a w i a:

I. **oddalić apelację;**

II. **zasądzić od wnioskodawcy na rzecz uczestnika 60 zł kosztów postępowania apelacyjnego.**

Sygn.akt II Ca 843/13

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 18.07.2013r Sąd Rejonowy w Wałbrzychu I Wydział Cywilny oddalił wniosek M. M. w sprawie z udziałem (...) S.A. w W. o przyjęcie oświadczenia o uchyleniu się od skutków prawnych nie złożenia oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku w terminie. Ponadto Sąd Rejonowy obciążył wnioskodawcę kosztami postępowania.

Sąd Rejonowy ustalił, że postanowieniem z dnia 27.03.2013r w sprawie sygn.akt I Ns 454/12 z wniosku (...) S.A. w W. Sąd Rejonowy w Wałbrzychu stwierdził nabycie spadku po W. M. zmarłym 12.03.2007r na rzecz żony D. M., syna M. M. i córek A. K. i A. W. po ¼ części.

Spadkodawca był dłużnikiem (...) S.A. w W. z tytułu zaległości w płaceniu czynszu najmu stwierdzonych nakazami zapłaty. Wnioskodawca mieszkał z rodzicami do dwudziestego roku życia, potem ożenił się i wyprowadził do teściów. Od tego czasu kontakty z rodzicami były okazjonalne i sporadyczne. Wnioskodawca dziewięć lat temu wyjechał do

Anglii. Odwiedzał rodziców tylko jak przyjeżdżał do Polski z okazji świąt, nie rozmawiał z nimi na tematy osobiste, nie pytał czy potrzebują pomocy i nie proponował pomocy. W ogóle nie interesował się rodzicami, miał swoje życie, nic od nich nie chciał i uważał, że oni też nic od niego nie potrzebują.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał, że wniosek nie jest zasadny. Wprawdzie co do zasady wniosek był dopuszczalny, ponieważ błąd co do przedmiotu spadku jest błędem istotnym i jednocześnie błędem co do czynności prawnej, a wnioskodawca zachował termin przewidziany w art.88 § 2 kc do złożenia oświadczenia o uchyleniu się od skutków błędu, ale brak wiedzy wnioskodawcy o rzeczywistym stanie majątkowym spadkodawcy (istnieniu długów spadkowych) był wynikiem braku należytej staranności wnioskodawcy. W ocenie Sądu Rejonowego okoliczności sprawy wskazują, że wnioskodawca nie dokonał nawet minimalnego aktu staranności jaki można było wymagać, aby dowiedzieć się o długach ojca. Wnioskodawca podczas wizyt u rodziców ani też po pogrzebie ojca nie zapytał nawet czy rodzice mają jakieś problemy finansowe. Z tych względów Sąd Rejonowy uznał, że błąd wnioskodawcy co do przedmiotu spadku był błędem nieusprawiedliwionym okolicznościami sprawy.

O kosztach postępowania Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 520 § 3 kpc.

Od postanowienia Sądu pierwszej instancji apelację wniósł wnioskodawca zaskarżając postanowienie w całości i zarzucając:

naruszenie prawa procesowego, tj. art. 233 KPC w zw. z art. 13§2 KPC poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów w związku z bezpodstawnym przyjęciem przez sąd 1 instancji, iż wnioskodawca nie dokonał nawet minimalnego aktu staranności w celu poznania sytuacji materialnej spadkodawcy, a więc błąd wnioskodawcy był nieusprawiedliwiony okolicznościami sprawy w związku z czym sąd I instancji odmówił uchylenia się od skutków niedochowania terminu do złożenia stosownego oświadczenia, podczas gdy w stanie faktycznym sprawy błąd wnioskodawcy należy uznać za usprawiedliwiony okolicznościami sprawy w związku z czym sąd I instancji powinien przyjąć oświadczenie o uchyleniu się od skutków prawnych niedochowania terminu oraz przyjąć stosowne oświadczenie co do przyjęcia lub odrzucenia spadku po W. M..

Mając powyższe na uwadze wniósł o:

- 1) zmianę postanowienia sądu I instancji i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez przyjęcie oświadczenia o uchyleniu się od skutków prawnych nie złożenia, oświadczenia w terminie oraz przyjęcia oświadczenia o przyjęciu spadku z dobrodziejstwem inwentarza,
- 2) zasądzenie od uczestnika na rzecz wnioskodawcy kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Okręgowy zważył:

Apelacja jest bezzasadna.

Przede wszystkim należy zauważyć, że zgodnie z przepisem art. 1019 § 1 pkt 2 kc jednym z warunków skutecznego uchylenia się spadkobiercy od skutków nie złożenia oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku w terminie pod wpływem błędu jest jednoczesne oświadczenie czy spadkobierca spadek przyjmuje, czy też go odrzuca. Przepis art. 1018 § 3 kc przewiduje szczególną formę dla oświadczenia o przyjęciu bądź odrzuceniu spadku. W szczególności oświadczenie takie składa się przed sądem lub przed notariuszem. Można je złożyć ustnie lub na piśmie z podpisem urzędowo poświadczonym. Pełnomocnictwo do złożenia oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku powinno być pisemne z podpisem urzędowo poświadczonym. Wnioskodawca składając wniosek o przyjęciu przez Sąd jego oświadczenia o uchyleniu się od skutków prawnych nie złożenia w terminie oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku, nie złożył jednocześnie samego oświadczenia o przyjęciu bądź odrzuceniu spadku, które było konieczne aby w ogóle ocenić zasadność wniosku.

W pozwie sporządzonym i podpisanym przez radcę prawnego – pełnomocnika wnioskodawcy jest jedynie zawarty wniosek o przyjęcie oświadczenia wnioskodawcy o przyjęciu spadku z dobrodziejstwem inwentarza. Brak natomiast samego oświadczenia wnioskodawcy sporządzonego w formie przewidzianej w powołanym wyżej art.1018 § 3 kc. W toku postępowania wnioskodawca przebywający za granicą, nie stawił się w sadzie i nie złożył stosownego oświadczenia. Oświadczenia o przyjęciu spadku z dobrodziejstwem inwentarza nie złożył również jego pełnomocnik, który zresztą nie przedstawił również pełnomocnictwa szczególnego wymaganego dla złożenia takiego oświadczenia.

W tej sytuacji rozważanie zasadności zarzutu apelacji jest w ogóle zbyteczne, skoro brak oświadczenia o przyjęciu spadku przez wnioskodawcę z dobrodziejstwem inwentarza uniemożliwia merytoryczną ocenę skuteczności uchylenia się przez wnioskodawcę od oświadczenia o odrzuceniu bądź przyjęcia spadku.

Sąd Rejonowy przeoczył brak oświadczenia wnioskodawcy o przyjęciu lub odrzuceniu spadku i rozpoznał sprawę. Niemniej jednak brak takiego oświadczenia nie może być uznany za brak formalny wniosku, nie było więc obowiązku Sądu pierwszej instancji do wzywania pełnomocnika do usunięcia braków formalnych. Pomijając więc ocenę zasadności przyczyn oddalenia wniosku podanych przez Sąd Rejonowy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, stwierdzić należy, że wydane postanowienie odpowiada prawu, ponieważ z braku oświadczenia wnioskodawcy o przyjęciu bądź odrzuceniu spadku wniosek już z tej przyczyny podlegał oddaleniu.

Z powyższych względów apelacja jako bezzasadna podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 kpc. O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art.98 kpc i § 8 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09,2002r w sprawie opat za czynności radców prawnych /.../